

L'HORA DEL POBLE

LLADÓ

ÀNGEL REYNAL

Marta Arranz Perpinyà | **LLADÓ**

■ Montserrat Vayreda en va escriure el següent poema:

Lladó vila vella que el passat entranya,
La que ha estat refeta amb criteri just
Amb tota noblesa. Lladó mai no enganya,
Desperta cada alba sota la muntanya,
Óssa, estrella magna fidel al bon gust.

Lladó és un dels pobles d'interior de l'Alt Empordà que ha sabut mantenir el seu *savoir faire* de poble i l'autenticitat de la seva estructura. Amb un terme municipal de poc més de 13,5 km², el municipi està situat a la falda de la Mare de Déu del Món, a la vall alta del Manol, formant l'interfluvi entre les conques de la Muga i

del Fluvià, a tocar de la comarca de la Garrotxa i el Pla de l'Estany i envoltat per l'entorn natural de Salines-Bassegoda.

LA HISTÒRIA. Lladó té un gran patrimoni arquitectònic religiós i en diferents indrets del terme s'han trobat vestigis romans, com ara a la canònica de Santa Maria de Lladó, declarada Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN). De fet, el poble de Lladó neix l'any 1089, quan es va restaurar la canònica i es va crear la vida del poble al seu voltant. D'altra banda, cal destacar-ne altres tresors patrimonials com ara l'Ermida dels Apòstols o l'Església de Sant Feliu de Lladó, entre altres. Gràcies a mantenir

El poble està envoltat de natura i disposa de diferents senders i rutes per descobrir

el llegat i l'essència de poble d'interior, Lladó és avui un conjunt monumental inclòs a l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.

EL POBLE, AVUI. Actualment, Lladó és un poble que ha sabut créixer amb mesura. La seva població és de poc més de vuit-centes persones i un dels seus principals atractius és que disposa de gairebé tots els serveis: escola, llar d'infants, casal d'avis, dispensari mèdic, fibra òptica, comerços, farmàcia, restaurants, poliesportiu i piscina municipal, entre altres equipaments. Els lledonencs i lledonenques sempre han tingut una gran implicació amb el poble i s'ha creat una bona xarxa associativa que l'ha mantingut viu. Amés, avui dia és conegut per una de les fires més populars de l'Empordà: La Fira del Formatge de Lladó. ■

• **HABITANTS**
845

• **EXTENSÍO**
13,5 KM²

• **ALCALDIA**
Joaquim
Tremoleda Trilla

• **GOVERN**
ERC

• **FIRES I FESTES**
Des de 1995 fan la
Fira del Formatge

• **GENTILICI**
Lledonenc i
lledonenca

• **CODI POSTAL**
17745

Lladó, poble viu!

Rutes BTT, gastronomia, Fira del Formatge, patrimoni cultural i molt més

www.llado.cat

Ajuntament de Lladó

ENTREVISTA JOAQUIM TREMOLEDA TRILLA. ALCALDE DE LLADÓ

L'alcalde del municipi ens explica el passat, el present i una mica del futur del poble. En desgrana la importància que va tenir aquest al llarg de la història del país i també en desgrana alguns dels seus vestigis més valorats. D'altra banda, avança que s'està preparant una ruta literària, de la mà de la Càtedra de Patrimoni Literari Maria Àngels Anglada - Carles Fages de Climent de la Universitat de Girona.

«Lladó és un poble que manté l'estructura de poble, sense modificacions»

Marta Arranz Perpinyà | LLADÓ

■ Com explicaria el poble de Lladó a algú que no l'ha visitat mai?

Diria que és un poble que, curiosament, manté l'estructura de poble. No s'ha modificat de manera especial i això és perquè ha quedat apartat de les grans vies i a la llargha ha sigut una sort. Avui estem molt ben comunicats perquè tenim sortida cap a Cabanelles. A més, estem a tocar de tres comarques: final de l'Empordà i principi de la Garrotxa i el Pla de l'Estany, per tant, a tocar de Besalú, Olot, Banyoles i Figueres. També ens dona una certa singularitat el nostre entorn, estem al terraprim de l'Empordà i tenim el primer esgraó que ens permet veure tota la plana. Una altra singularitat és que és un poble que té un nucli agrupat, hi ha alguns masos, però pocs, i el terme és realment pe-

tit. Només hi ha el veïnat del Pujol i tota la resta és el poble agrupat, per això manté l'estructura de poble. I el punt de gravitació especial és la plaça.

Lladó sembla un poble força unit i amb teixit associatiu. Com s'aconsegueix això?

Hem crescut molt els últims 15 o 20 anys. Abans era un poble de 500-550 habitants i ara estem a 850, i és una mesura molt bona perquè tampoc tenim intenció de créixer. El Pla Urbanístic és molt limitador, no vol obrir espais d'urbanització nous, ben al contrari, vol consolidar i cuidar els antics, per tal que es reformin aquests i no perdre'ls.

La Fira del Formatge ha fet que un poble tan petit traspassi fronteres. El primer encert és que es va escollir una temàtica que gaire-

«El primer encert de la Fira del Formatge va ser escollir una temàtica que agrada gairebé a tothom»

bé agrada a tothom: el formatge. I hi ha un altre factor que ha fet que es consolidés, i trobo que ha sigut molt coherent, en el sentit que és una fira on només hi fa

parada el productor, no hi ha comercialització, ho fan ells mateixos i això ens permet entrar als circuits dels productors i de les seves associacions. Tenen la Fira de Lladó com a referent, som la tercera del país, després de la de Vic.

Què en destacaria dels seus mandats com a alcalde?

La primera mesura va ser prohibir aparcar a la plaça i això va ser un element clau per a la imatge que avui té el poble. I era la primera part de tot un projecte que hem anat dissenyant, com ara la protecció de la part antiga i de dotar d'equipaments el poble, per exemple, amb el Sindicat. Això ens ha permès crear una programació cultural molt interessant.

I una altra branca serà la millora de l'entorn, essent fidels a l'origen del poble, i crear un espai de passeig i de natura fins a la zona del cementiri i la variant de Cabanelles.

Cap a on camina el poble?

Una de les novetats és que farem una ruta literària amb la Càtedra Maria Àngels Anglada a partir de la tria d'autors que han parlat de Lladó i és un dels projectes que volem potenciar per a la cultura local.

Sempre s'ha dit que aquí a Lladó teniu un caràcter fort. És així?

Sí, anem una mica al nostre rotllo... N'hauríem de dir la República Independent de Lladó [entre riures]. ■

BONFILL CAULA

PINTOR

Tel. 639 390 433
bonfillcaula@gmail.com
LLADÓ

RESIDÈNCIA PER A LA GENT GRAN

BONA VISTA

RENOVACIÓ D'ESPAIS INTERIORS I EXTERIORS

NOUS SERVEIS

Situada a Lladó (Alt Empordà)

Si busques una RESIDÈNCIA o CENTRE DE DIA per a gent gran amb un tracte humà immillorable, on triem amb cura els nostres professionals i en un marc incomparable, no ho dubtis, som la teva residència.

Mas Marca, s/n - 17745 LLADÓ - Tel. 972 565 129 - 615 43 51 55
info@residenciabonavista.cat - www.residenciabonavista.cat

SABIES QUE... ?

■ ...Lladó conserva un dels rellotges més antics de Catalunya? És el rellotge del campanar, que ara conserven com a peça de valor al consistori i data del 1502.

CULTURA LOCAL. Un altre dels tresors que ha recuperat l'Ajuntament de Lladó és una pintura de Marià Llavenera (imatge a la pàgina anterior), un artista local, que representa les noces de Canà i data de 1926-1927. En diem tresor perquè és una peça que es creia perduda i que el consistori va recuperar gràcies a una donació. L'artista local va morir amb només 37 anys i la seva obra va quedar limitada, ja que va treballar del 1916 al 1927. Una de les curiositats de la pintura de Marià Llavenera és que va pintar aquest quadre amb gent del poble com a models. Un cop es va poder recuperar la pintura, se'n va fer un estudi iconogràfic i històric per identificar-ne les persones, els passatges i les localitzacions que s'hi troben. L'alcalde de Lladó, Joaquim Tremoleda, explica que el quadre va arribar a l'Ajuntament plegat dins d'una bossa i, al moment de desplegar-ho, es van trobar amb la sorpresa de tenir, entre les mans, una obra de grans dimensions i que explica molt de la vida de l'autor.

CANÒNICA DE SANTA MARIA DE LLADÓ. Com hem dit anteriorment, Lladó té un llegat històric d'allò més interessant i en destaca, sobretot, la seva arquitectura religiosa. Fa prop de cinc anys, tal com explica l'alcalde, tot l'entorn de la canònica va ser declarat bé cultural d'interès nacional (BCIN), és a dir, tot el clos monàstic, perquè és un conjunt format per l'església, el claustre i també les cases privades dels canonges d'ofici. Tremoleda afegeix que a Lladó hi havia dues tipologies de comunitat, els monjos agustins i uns altres monjos que tenien ofici i sou, per tant, casa pròpia, i són totes aquestes cases que envolten la canònica. El conjunt de Santa Maria va tenir molta importància en el panorama del país i, de fet, moltes filials que depenien d'aquí, des de Vic fins a Elna. Segons la història, la vida monàstica a Lladó va començar l'any 1089 amb la construcció d'aquesta canònica agustina. L'actual església de Santa Maria era l'església del monestir. Actualment, queden restes de la canònica, del claustre, de les dependències monacals i de la sa-

la capitular. I avui dia hi trobem restaurat l'Ajuntament de Lladó, que ocupa una part d'aquests edificis. El batlle explica també que hi ha qui se sorprèn de veure un poble tan petit i amb dues esglésies. La de Sant Feliu era la parròquia del poble i la de baix era la del monestir; a la vegada era l'església de l'«acomodat» i a la llarga va crear una certa tensió social, ja que la part civil reclamava més poder a mesura que creixia el poble. I a Lladó es va acabar amb uns certs disturbis entre els anomenats pinsants, que eren els del monestir, i els esparvers que eren els del poble.

EL CARRER DELS ESTRICADORS. El nom d'aquest carrer encara es conserva al poble de Lladó i se'n diu així perquè antigament era una feina que feien els paraires locals, és a dir, els teixidors de llana, ja que al municipi hi havia molta ovella. Rentaven la llana a la riera i, com que quedava molt encongida, calia posar-la en unes màquines de fusta amb unes pues. D'aquesta manera, els estricadors estiraven la llana i així es podia filar. Els estricadors van acabar formant, fins i tot, un sindicat per reivindicar el seu gremi. ■

Can Blanc
QUEVIURES

Carrer Besalú, 4 - 17745 Lladó - Tel. 972 565 109

CONSTRUCCIONS
MALAGELADA LLADÓ S.L.

c/ Figueres, 24 - 17745 LLADÓ (Girona)
Tels.: 972 51 11 78 - 972 56 51 19
Fax: 972 50 88 68